

Innst. 275 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:69 S (2011–2012)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentanten Borghild Tenden om etablering av en ordning med kvalifiseringsstøtte for forskningsinstitutter som søker statlig basisfinansiering

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen etablere en ordning der veletablerte forskningsinstitutter kan søke finansiell støtte for å kunne kvalifisere til statlig basisfinansiering. Støtten bør være av en slik størrelse og av en slik tidslengde at instituttet gis mulighet til å bli evaluert på et likeverdig grunnlag med institutter som allerede har slik finansiering.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tor Bremer, Svein Gjelseth, Stine Renate Håheim, Hadia Tajik, Truls Wickholm og lederen Marianne Aasen, fra Fremskrittspartiet, Mette Hanekamhaug, Tord Lien og Bente Thorsen, fra Høyre, Elisabeth Aspaker, Svein Harberg og Eivind Nævdal-Bolstad, fra Sosialistisk Venstreparti, Heidi Sørensen, fra Senterpartiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen, og fra Venstre,

Trine Skei Grande, viser til representantforslaget.

Komiteen mener instituttsektoren er en essensiell del av det norske forskningssystemet, og komiteen mener forskningsinstituttene bidrar med forskning av høy kvalitet og relevans for samfunnet.

Komiteen mener også at instituttene særlig bidrar til nødvendig og god forskning innenfor næringsliv og samfunn.

Komiteen mener det er grunnleggende at forskning har gode finansieringsvilkår, og det er derfor viktig at man har et forutsigbart og tidsriktig finansieringssystem for sektoren.

Komiteen vil også påpeke at flere kvalifiserte institutter har blitt innlemmet i ordningen med basisbevilgninger i den senere tid. Etter initiativ fra komiteen ble blant annet Nansen Senter for Miljø og Fjernmåling innlemmet i budsjettet for 2012.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener forslaget om kvalifiseringsstøtte for veletablerte institutter illustrerer en relevant problemstilling, men deler departementets syn om at man må foreta et grundig arbeid når det gjelder finansieringssystemet for sektoren. Flertallet viser til at finansieringssystemet blir evaluert i 2012, og at ny forskningsmelding skal behandles i 2013.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at å etablere en ordning med kvalifiseringsstøtte for forskningsinstitutter som søker statlig basisfinansiering er avgjørende for å sikre kvantiteten, kvaliteten og bredden i forskningen. Disse medlemmer mener at en slik ordning bør innføres nå, uavhengig av evalueringen av finansie-

ringssystemet, og før forskningsmeldingen er på plass. Disse medlemmer viser til at Norge har mål om at den samlede forskningsinnsatsen skal utgjøre 3 prosent av BNP. Disse medlemmer vil understreke at en styrking av instituttsektoren er avgjørende for å nå dette målet. Disse medlemmer er opptatt av reell styrking og handling i forskningspolitikken, også før regjeringen fremmer en ny forskningsmelding.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer forslaget i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen etablere en ordning der veletablerte forskningsinstitutter kan søke finansiell støtte for å kunne kvalifisere til statlig basisfinansiering. Støtten bør være av en slik størrelse og av en slik tidslengde at instituttet gis mulighet til å bli evaluert på et likeverdig grunnlag med institutter som allerede har slik finansiering.»

Disse medlemmer vil understreke at instituttsektoren har sin hovedbegrunnelse i anvendt forskning og forskningsbasert interaksjon med nærings- og samfunnsliv. Instituttene er rene forskningsinstitusjoner med vedtektsfestede mål om å levere god og relevant forskningsbasert kunnskap til brukere i nærings- og samfunnsliv. Disse medlemmer mener at en viktig indikator på om de faktisk lykkes med dette er om det er etterspørsel etter instituttene sine forskningstjenester. Disse medlemmer vil peke på at næringslivet betaler for forskningsoppdrag, for at det skal foreligge betalingsvilje må det være overveiende sannsynlig at forskningen har et høyt kvalitetsnivå. Næringslivets kjøp av forskningstjenester er derfor en kvalitetsindikator i seg selv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener derfor at det bør gjennomføres en revisjon av kriteriene for basisbevilgninger, der det legges større vekt på næringslivets etterspørsel etter forskningstjenester som en kvalitetsindikator.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at instituttsektoren i Norge består av relativt mange, og på visse områder små, enheter. Flertallet vil i den sammenheng påpeke viktigheten av robuste fagmiljøer og institusjoner. Flertallet mener derfor det er viktig med gode insentiver for samarbeid og eventuelle sammenslåinger.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre mener det ikke er for mange institutter i Norge. Disse medlemmer vil understreke at flere av de små instituttene driver forskning innen viktige fagområder med svært høy kvalitet. Disse medlemmer mener man skal være åpen for sammenslåinger i instituttsektoren når instituttene selv ønsker dette. Disse medlemmer mener finansieringssystemet verken skal gi insentiver til å opprettholde dagens struktur eller til sammenslåing.

Komiteen vil også påpeke at dagens finansiering av sektoren er noe historisk betinget. Komiteen mener man i evalueringen av systemet også må se på muligheter for flere objektive kriterier for å skape et mer rettferdig finansieringssystem.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre vil understreke at kriteriene for finansiering må være et insentiv for å øke kvaliteten på forskningen.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen etablere en ordning der veletablerte forskningsinstitutter kan søke finansiell støtte for å kunne kvalifisere til statlig basisfinansiering. Støtten bør være av en slik størrelse og av en slik tidslengde at instituttet gis mulighet til å bli evaluert på et likeverdig grunnlag med institutter som allerede har slik finansiering.

Komiteens tilråding

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:65 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentanten Borghild Tenden om etablering av en ordning med kvalifiseringsstøtte for forskningsinstitutter som søker statlig basisfinansiering – vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 3. mai 2012

Marianne Aasen

leder

Eivind Nævdal-Bolstad

ordfører